

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, al Republicii Moldova IMSP CS Cuhureștii de Sus	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Ediția: I
	MĂSURAREA FRECVENȚEI CARDIACE	Revizia
		Exemplar nr.: 1

**1. Lista responsabilităților de elaborarea, verificarea și aprobare
ediției sau reviziei în cadrul ediției proceduri operaționale**

Nr.crt	Elemente privind responsabil\operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1.1	Elaborat	Corniencova Tatiana	Medic de familie	03.06.2024	
1.2	Verificat	Gaiu Liudmila	Șefa IMSP CS	04.06.2024	
1.3	Aprobat	Gaiu Liudmila	Șef IMSP CS	04.06.2024	

1. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Nr.Crt.	Ediția\revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei
2.1.	Ediția 1			
2.2.	Revizia 1			

1. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
3.1	Aplicare	1	Șefa CS	Șef IMSP CS	Gaiu Liudmila	05.06.20	
3.2	Aplicare	2	Medic de familie	Medic de familie	Corniencova Tatiana	05.06.20	
3.3	Aplicare	3	Resurse umane	Șef resurse umane	Sarmanic Oxana	05.06.20	
3.4	Aplicare	4	Reprezentantul colectivului	Asistentul superior	Cîșmari Victoria	05.06.20	

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, al Republicii Moldova IMSP CS Cuhureștii de Sus	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Ediția: I
	MĂSURAREA FRECVENȚEI CARDIACE	Revi zia
		Exemplar nr.: 1

1. MOTIVAȚIE

Măsurarea frecvenței cardiace reprezintă o activitate de bază la nivelul cabinetului medical, ca parte a examenului clinic general. Procedura se regăsește în mai multe protocoale clinice naționale și este monitorizată într-unul dintre indicatorii de performanță la nivelul asistentei medicale primare. De asemenea, având în vedere că bolile cardiovasculare reprezintă principala cauză de deces în Republica Moldova, iar fibrilația atrială este unul din factorii de risc importanți în mortalitatea prin boala cardiovasculară, se justifică introducerea acestei proceduri operaționale.

2. SCOP

- Determinarea numărului de bătăi cardiace pe minut;
- Obținerea de informații despre activitatea inimii și despre starea arterelor;
- Aprecierea răspunsului inimii la medicația cardiacă, activitate sau stres.

3. INTRODUCERE / DEFINIȚIE

Frecvența cardiacă reprezintă numărul de cicluri cardiace pe unitatea de timp (pe minut, prin convenție). Frecvența cardiacă în repaus, la vârsta adultă, variază după subiect, între 60 și 100 pulsații pe minut. Ea este mai rapidă la copil și se micșorează ușor la subiecții în vârstă.

4. DOMENIU DE APLICARE

Centru de sănătate - cabinet triaj

5. GLOSAR

Neaplicabil

6. ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI

Responsabil de proces – Asistenta medicală

Echipa de proces – Medic de familie + asistenta medicală

Asistenta medicală

- Înregistrează pacientul;
- Măsoară frecvența cardiacă la fiecare pacient care se prezintă la centrul de sănătate;
- Înregistrează valorile frecvențe cardiace în fișa medicală a pacientului.

7. DESCRIEREA PROCEDURII

Materiale necesare

- Ceas cu secundar;

Pregătirea pacientului

Psihică:

- Se explică pacientului procedura pentru a reduce emoțiile, teama și a obține colaborarea;
- Se asigură un repaus psihic de cel puțin 5 minute înainte de măsurare;
- Se obține consimțământul informat al pacientului;

Fizică

- Se asigură un repaus fizic de cel puțin 5 minute înainte de măsurare;
- Se așează pacientul în poziție confortabilă în funcție de starea generală:
- În decubit dorsal cu membrul superior întins pe lângă corp, articulația mâinii în extensie, mâna în supinație (palma orientată în sus);
- În poziție semișezândă (în pat sau în fotoliu) antebratul în unghi drept sprijinit pe suprafața patului, mâna în supinație și extensie.

Efectuarea procedurii

- Măinile se spală cu apă și săpun și se șterg cu un prosop de unică folosință;

- Se reperează artera radială la extremitatea distală a antebrăului, pe fața anterioară (internă), în șanțul radial aflat în prelungirea policelui;
- Se plasează degetele index, mediu și inelar (2,3,4) deasupra arterei radiale reperate;
- Se exercită o presiune ușoară asupra arterei pe osul radius, astfel încât să se perceapă sub degete pulsațiile sângelui;
- Se fixează un punct de reper pe cadranul ceasului de mână;
- Se numără timp de 1 minut pulsațiile percepute sub degete, sau 30 secunde și înmulțite cu doi numărul pentru a obține rata pulsului pe minut;
- Se apreciază ritmul, amplitudinea și elasticitatea peretelui arterial în timp ce se măsoară frecvența;
- Se spală mâinile.

Notarea procedurii

- Se înregistrează frecvența pulsului în fișa medicală notând: numele pacientului, data înregistrării, rata;

Modificări în situațiile în care procedura nu poate fi efectuată corespunzător

- Dacă pulsul radial nu este palpabil se caută alte artere accesibile pentru măsurare:
 - ✓ artera temporală: la un lat de deget deasupra și lateral de stânca temporalului, în dreptul pavilionului auricular;
 - ✓ artera carotidă externă (dreaptă sau stânga): pe fața anterioară a gâtului, în șanțul delimitat de laringe (anterior) și mușchiul sternocleidomastoidian (lateral);
 - ✓ artera pedioasă – pe fața dorsală a piciorului, în dreptul primului șanț intermetatarsian;
 - ✓ artera femurală – în regiunea inghinală, la nivelul triunghiului lui Scarpa;
 - ✓ apex (vârful inimii) – pulsul apical, în spațiul 5 intercostal pe linia medioclaviculară stângă;
 - ✓ la nou născut și la sugar în primele luni de viață pulsul se poate măsura în timpul somnului la nivelul fontanelei;
- Pulsațiile se pot percepe și număra aplicând mâna pe regiunea precordială;
- La copiii mai mari măsurarea se poate face prin comprimarea unei artere pe un plan dur: radială, cubitală, temporală, pedioasă, humerală, femurală, carotidă;
- În timpul măsurării copilul trebuie să fie liniștit deoarece agitația și plânsul accentuează bătăile inimii;
- La copiii sub 2 ani se evită măsurarea pulsului radial întrucât rata crescută și aria mică de palpare pot determina valori inexacte;
- La copiii peste 2 ani rata pulsului radial se obține atunci când sunt liniștiți sau dorm, întrucât este dificil să obții colaborarea copilului de a rămâne cu mâna nemișcată;
- La copil, pentru o acuratețe maximă, rata pulsului se numără timp de 1 minut.

Educarea pacientului

Pacientul se învață să-și măsoare singur pulsul periferic la arterele carotidă sau temporală întrucât sunt mai accesibile pentru autopalparea la domiciliu:

- Se instruește pacientul să exercite o presiune ușoară folosind 3 degete pentru palpare;
- Se informează pacientul/familia care sunt valorile normale ale pulsului, caracteristice vârstei;
- Se instruește pacientul/familia să ia legătura cu medical curant ori de câte ori valorile ratei pulsului sunt deviate de la normal și starea generală a pacientului se modifică.
- Se oferă pacientului un tabel cu valori orientative (tabelul din Format special).

8. FORMAT SPECIAL

Tabel. Valorile normale ale frecvenței cardiace

Vârsta	Rata aproximativă	Rata medie
Nou-născut	120 -160	140
1- 2l uni (sugar)	100- 140	120
12 luni – 2 ani	80-130	110
2 ani - 6 ani	75-120	100
6 ani – 12 ani	75-110	95
Adolescent	60-100	80
Adult	60-100	80

9. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 695 din 13.10.2010 cu privire la Asistența Medicală Primară din Republica Moldova;
- Acte normative de standardizare a serviciilor medicale (ghiduri practice, protocoale clinice naționale, protocoale clinice standardizate pentru medicii de familie, standarde medicale de diagnostic și tratament, algoritmi de conduită).